

Skåne/Kalmar, vecka 22, 2015:

Snart dags att ta beslut om kompletteringsgödsling

När höstvetegrödan är i stadium DC 37 är det dags att ta ställning till en eventuell kompletteringsgödsling. Komplettering kan vara aktuell om skördepotentialen bedöms som god och grödan har tagit upp en stor del av det tillgängliga kvävet (markens mineralisering + tillfört gödselkväve).

Mätningar i Skåne

Vi mätte kväveupptaget i fredags, den 22 maj. Skillnaden mellan upptaget i nollrutor och övriga fältet som gödslats är i medeltal 68 kg per hektar och varierar mellan 50 och 78 kg (tabell 1). Veteplantorna har nu nått stadium DC 37 i 9 av de 12 fälten, medan övriga är kvar i stadie DC 32-33. Det har fortsatt att vara relativt låga temperaturer och hastigheten i upptaget av kväve i grödan har varit lägre än de två föregående veckorna.

Tabell 1. Grödans upptag av kväve 22 maj, Skåne län

Plats	Sort	Förfrukt	DC-stadium	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
Kattarp 1	Brons	sockerbetor	32	25	90
Kattarp 2	Brons	höstraps	32	23	81
Västraby	Ellvis	höstvete	37	18	83
Furulund	Julius	vårkorn	33	17	95
Håslöv 1	Brons	höstraps	37	43	92
Håslöv 2	Mariboss	höstvete	37	27	97
Trelleborg 1	Brons	höstraps	37	17	91
Trelleborg 2	Brons	konservärt	37	23	96
Söderto	Julius	vårkorn	37	23	86
Sjöstorp 1	Julius	höstraps	37	27	97
Sjöstorp 2	Julius	ängsvingel	37	25	95
Löderup 1	Mariboss	vårvete	37	21	99

Enligt SMHI har maj månad i år varit den näst kallaste på 15 år så här långt i västra och framförallt i nordvästra Skåne. Det har regnat 4 till 6 dagar den senaste veckan och mängden har varierat mellan 9 och 21 mm vid de officiella mätstationerna.

Hastighet i upptaget

I medeltal har grödan 22 maj i gödslade delar av fältet tagit upp 92 kg per hektar vilket är 4 kg mer än vid förra mätningen 17 maj (varierar från negativa värden till +11 kg på de olika platserna). I de ogödslade rutorna har i medeltal 24 kg per hektar tagits upp av grödan, vilket är ett lägre värde än vad som beräknades från mätvärdena förra veckan. Orsaken till detta är oklar, men det var väldigt blåsigt vid mätningen 17 maj, vilket kan ha påverkat tillförlitligheten i siffrorna vid den mätningen. Den nollruta där grödan tagit upp mest finns liksom förra veckan i fältet Håslöv1, i sorten Brons efter förfrukten höstraps och minst i fältet Furulund, sorten Julius med förfrukt vårkorn.

I diagram 1 är fälten rangordnade från minsta till största kväveupptag. Variationen i totalt upptag är liten, på 9 av fälten är upptagen mellan 90-100 kg per hektar. Det skiljer inte heller mycket i kväveupptag mellan fältens nollrutor. På 11 av fälten ligger upptaget i intervallet 17-27 kg per hektar. Det är bara i nollrutan Håslöv 1 som upptaget är högre, 43 kg.

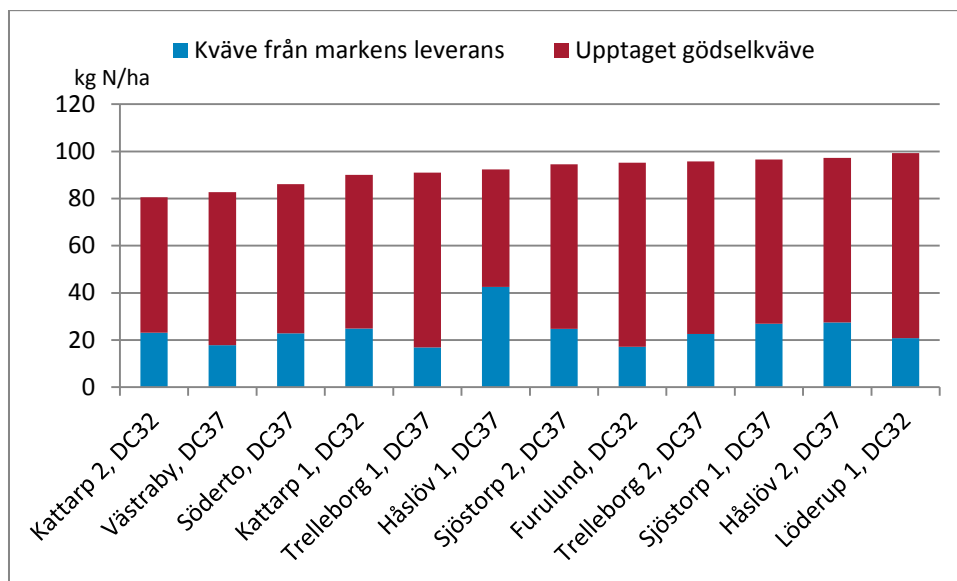

Diagram 1. Kväveupptag i höstvetefälten i Skåne 22 maj 2015, fördelat på markens kväveleverans och upptaget gödselkväve.

De flesta fält har gödslats vid två tillfällen, i mitten av mars och i mitten av april, och den totala gödselmängden varierar mellan 151 och 197 kg per hektar. På fälten i Kattarp har en tredje giva tillförts, 14 maj.

Tabell 2. Total kvävegiva hittills och upptag av tillfört kväve vid de två senaste mätningarna, Skåne län

	Kattarp 2	Västraby	Söderto	Kattarp 1	Trelleborg 1	Håslöv 1	Sjöstorp 2	Furulund	Trelleborg 2	Sjöstorp 1	Håslöv 2	Löderup 1
Kg N/ha	179	150	151	166	164	171	184	197	164	184	159	176
17 maj 2015	26%	41%	37%	36%	40%	27%	35%	43%	38%	33%	39%	40%
22 maj 2015	32%	43%	42%	39%	45%	29%	38%	40%	45%	38%	44%	45%

Det finns fortfarande gödselkväve kvar i marken, men för att inte ska bli brist senare under säsongen bör inte mycket mer än hälften av kvävet ha tagits upp när grödan är i DC 39-41. I de fält där vi mäter har mellan 50 och 78 kg av det tillförda gödselkvävet tagits upp. Det motsvarar mellan 29 och 45 procent av gödselkvävet. Troligen kan det vara idé att avvakta till nästa vecka om man tvekar om tilläggs gödsling eftersom fälten i fredags var i stadium DC 37 och vädret fortsätter att vara svalt.

För att avgöra behovet av tilläggs gödsling ska förväntad skörd uppskattas

Vi kan inte se något tydligt samband mellan sort, jordart och såtidpunkt för upptaget av kväve i detta utvecklingsstadium för vetet. De två tidigare år som vi mätt har vi kunnat konstatera ett samband mellan förfrukten och upptag av kväve både i nollrutorna och i fält. Men det gör vi inte i år, vilket kan bero på den milda hösten och vintern som kan ha inneburit kväveförluster genom främst utlakning.

De fält som vi mäter i har genomgående bra förfrukter eller långsiktig effekt av stallgödsel och bestånden ser bra ut. Enligt Jordbruksverkets riktlinjer för gödsling och kalkning kan man räkna med 800 kg till 1200 kg högre skörd efter goda förfrukter såsom höstraps, ärter, sockerbetor jämfört med vete som odlas efter vete eller korn. Att skörden blir större efter bra förfrukter beror i stor utsträckning på minskat sjukdomstryck och bra rotutveckling. När det gäller kväveleverans kan man räkna med en ökad tillgång på 25 till 40 kg kväve jämfört med vete som odlas efter stråsäd. På tre platser (Västraby, Löderup och Söderto) med stråsäd som förfrukt tillförs stallgödsel i växtföljen, vilket också beräknas ge en extra kväveleverans, om ca 15 kg per ha.

Enskilda platser

Sist i brevet visas kväveupptaget för grupper av näraliggande platser för alla mättillfällen i nollrutorna och fälten i övrigt.

Jämförelse med tidigare år

I fjor nådde de fält vi mätte stadium DC37 ca en vecka tidigare än i år. Vid mätningar förra året 16 maj hade stadie DC 37 nåtts i sex av 14 fält. Upptaget var ca 6 kg större i nollrutorna

och 5 kg större i fälten om mätningarna 16 maj 2014 jämförs med de vi gjorde i fredags 22 maj. Om kväveupptaget från enskilda fält jämförs mellan år kan vi se att även åren 2013 och 2014 var kväveupptaget i nollrutor i nordvästra Skåne och Furulund litet vid de tidiga mätningarna. I rutorna i Trelleborgstrakten började upptaget stiga tidigare under säsongen. När vi nu får erfarenheter från flera år med nollrutor och fält från samma gårdar, bör det bli möjligt att på sikt hitta normalvärden för markens kväveleverans.

Nollruta Håslöv 2, 22 maj (Foto: Maria Fermvik)

Mätningar i Kalmar

I Kalmar – Öland mättes kväveupptaget 22 maj. Medeltemperaturen har fortfarande varit relativt låg men något högre än i t ex västra Skåne. I medeltal för de officiella väderstationerna har 6- 13 mm regn fallit den senaste veckan.

Jämfört med förra veckan har obetydligt mer kväve tagits upp av grödan. I medeltal för de fyra fälten har grödans upptag av kväve endast ökat med 2 kg i nollrutorna respektive 3 kg i fälten sedan förra mätningen.

Tabell 3. Grödans upptag av kväve 22 maj, Kalmar län

Plats	Sort	Förfrukt	DC-stadium	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
Christinelund	Hereford	höstraps	37	101	111
Rockneby	Mariboss	vårvete	37	68	114
Öland	Mariboss	höstvet	37	26	91
Mörbylånga fältförsök	Brons	höstvet	37	33	95

Plantorna är i stadium DC 37 i alla fälten. Skillnaden i upptag mellan fältens ogödslade rutor är stor (diagram 2), upptaget varierar mellan 26 och 101 kg per hektar. Även uttryckt som upptaget kväve i procent av tillförsel är skillnaderna mycket stora (tabell 4).

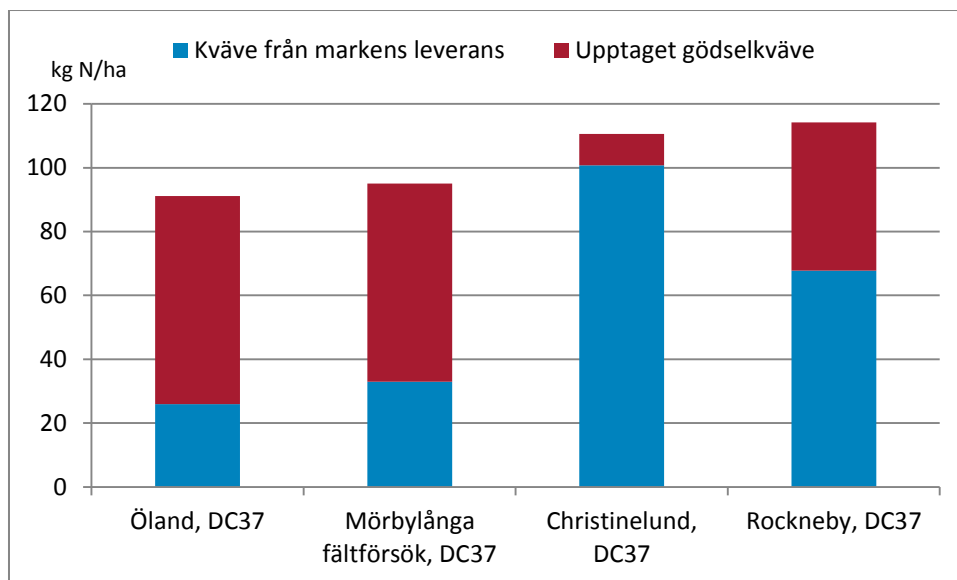

Diagram 2. Kväveupptag i höstvetefälten i Kalmar 22 maj 2015, fördelat på markens kväveleverans och upptaget gödselkväve

Tabell 4. Total kvävegiva hittills och upptag av tillfört kväve vid två senaste mätningarna, Kalmar län

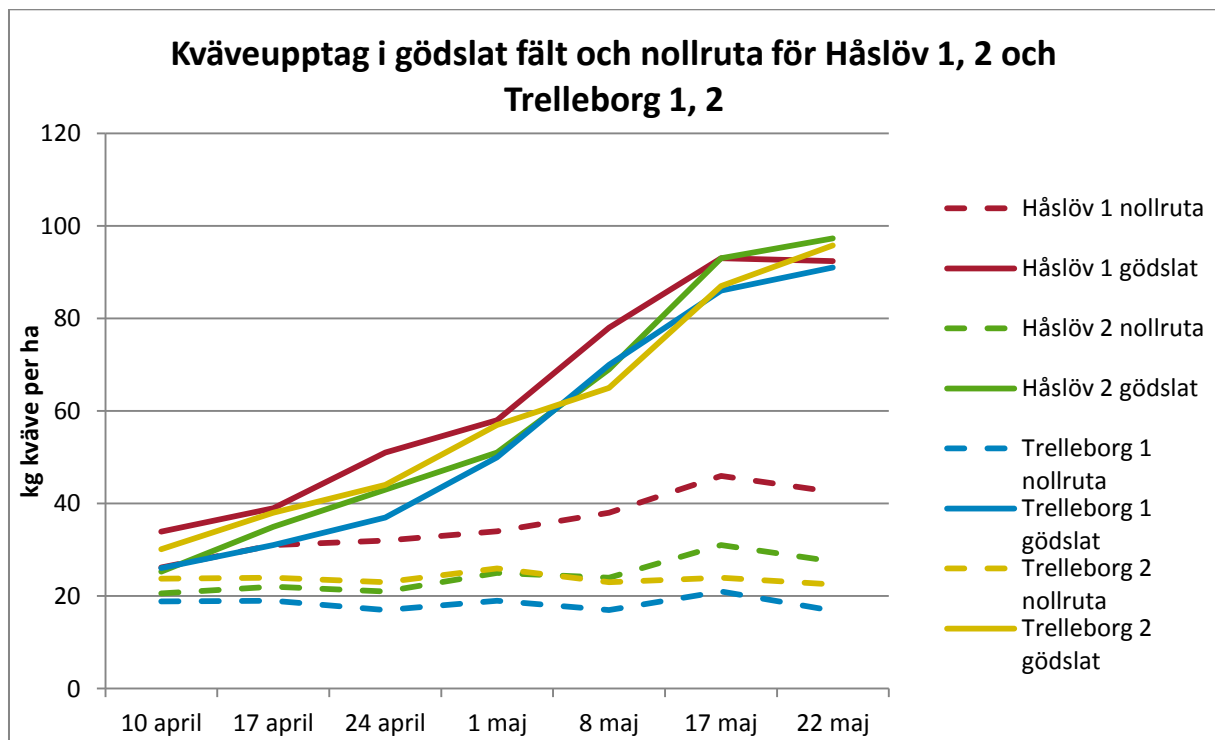
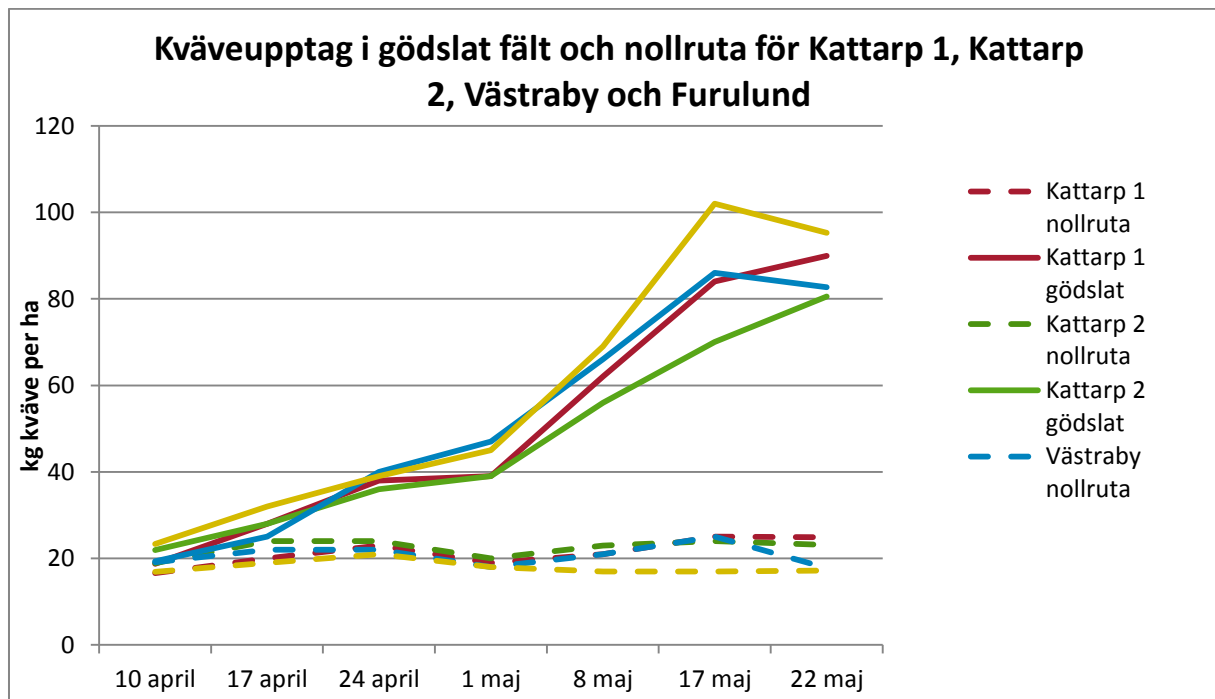
	Öland	Mörbylånga fältförsök	Christinelund	Rockneby
Kg N/ha	162	160	166	156
15 maj 2015	44%	38%	8%	21%
22 maj 2015	40%	39%	6%	28%

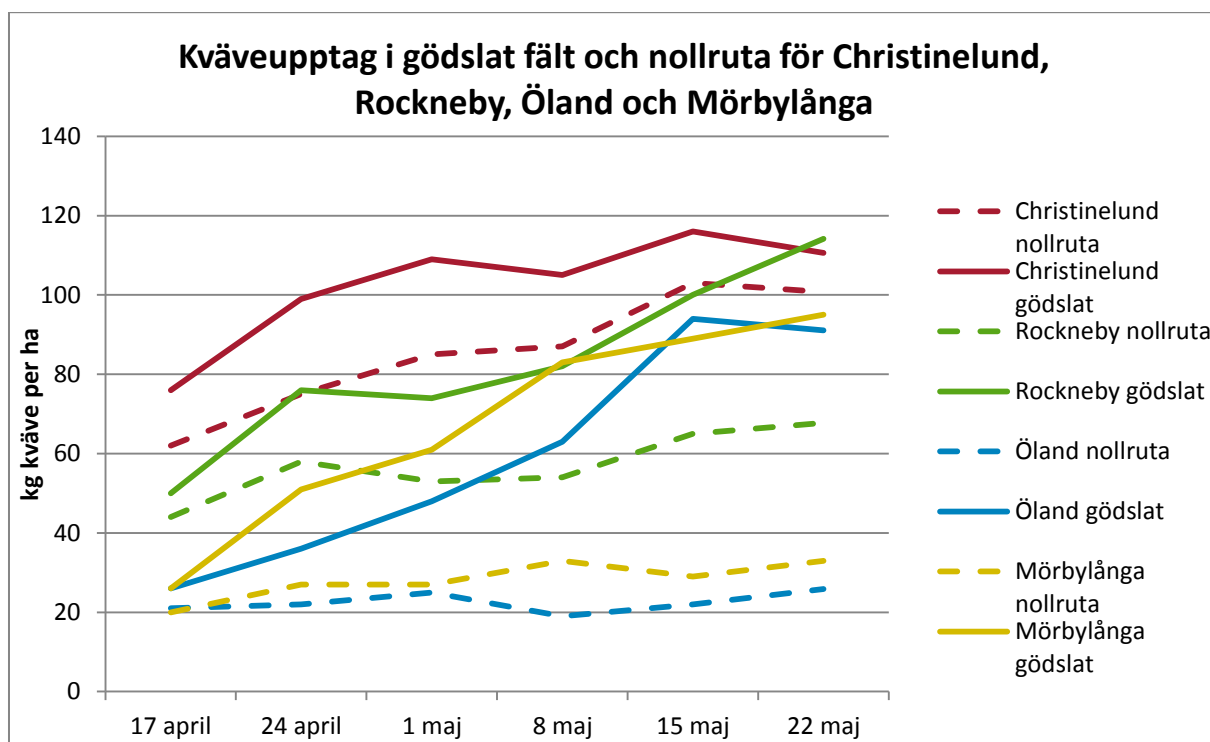
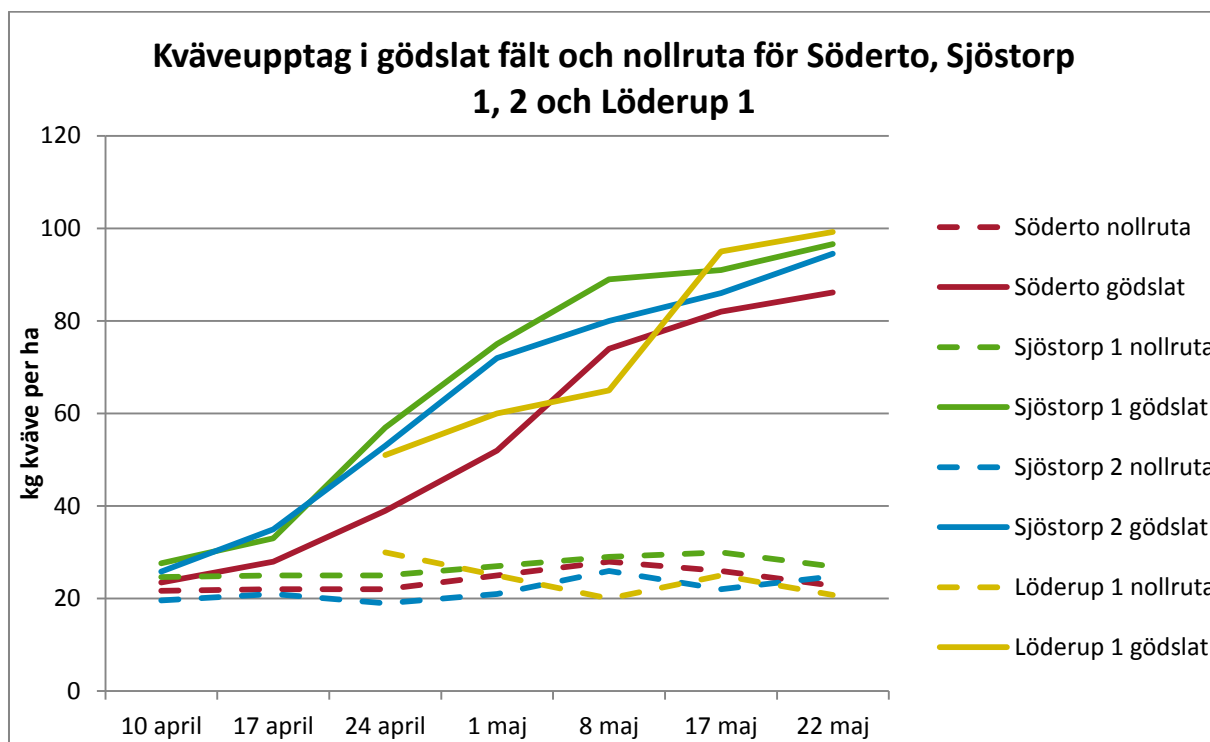
Enskilda platser

Sist i brevet visas kväveupptaget för alla mättillfällen i nollrutorna och fälten i övrigt. Det är slående hur stort upptag det har varit i nollrutorna både på Christinelund (nötgödsel i växtföljden) och Rockneby (svingödsel) jämfört med fälten på Öland och Mörbylånga och även fälten i Skåne. Det visar att det inte går att generalisera över större områden särskilt inte om stallgödsel tillförs i växtföljden, utan man måste ta hänsyn till förutsättningarna på respektive plats. Därför kan det vara värdefullt att anlägga egna nollrutor som komplement till de som vi bevakar, där man kan följa grödans utveckling på den egna gården.

Vi har i år svårt att se några tydliga tendenser när det gäller kväve och förfruktseffekter.

Platsvis kväveupptag

Tidigare veckors brev och mer information om fälten hittar du på www.greppa.nu/säsongsnytt

Cecilia Linge, Stina Olofsson och Maria Fermvik

Regionkontoret Alnarp